

การศึกษาสภาวะ และปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 3

นายณรงค์ หิตโกเมทา

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

วิทยาลัยการอาชีวศึกษา
วิทยาเขตนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

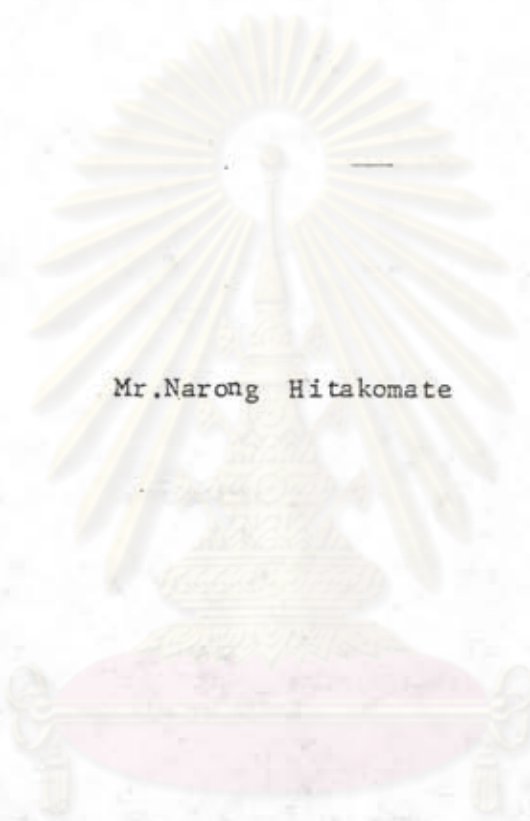
ISBN 974-577-503-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016885

T 10307391

A STUDY OF STATES AND PROBLEMS OF SUPERVISORS' PERFORMANCE IN THE DISTRICT
PRIMARY EDUCATION OFFICES, EDUCATIONAL REGION THREE

Mr.Narong Hitakomate

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-503-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาลักษณะ และปัญหาในการปฏิบัติงาน ของศึกษานิเทศก์

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 3

โดย นายณรงค์ ฤตโกเมธ

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์วัลลดี จงกล

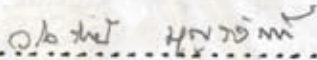

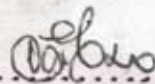
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้มหาวิทยาลัยปีนี้

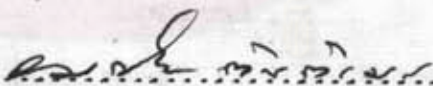
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(คำล่ำตราจารย์ ดร.ถาวร วีรารักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยคำล่ำตราจารย์วไลรัตน์ บุญลวีลดี)

 อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์วัลลดี จงกล)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยคำล่ำตราจารย์ ดร.อมรชัย สัมดีเมธ)

ศูนย์วิจัยการศึกษาระดับสูง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนังสือพิมพ์ : การศึกษาและปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สำนักงานการ
ประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 3 (A STUDY OF STATES AND PROBLEMS OF
SUPERVISORS' PERFORMANCE IN THE DISTRICT PRIMARY EDUCATION OFFICES,
EDUCATIONAL REGION THREE) อ.ที่ปรึกษา : อ.ล่วลี้ จงกล, 193 หน้า.
ISBN 974-577-503-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะและปัญหาในการปฏิบัติงาน ของศึกษานิเทศก์
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในเขตการศึกษา 3 เครื่องมือชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามเก็บข้อมูล
เกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานตามภารกิจกรณีเขต ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
ปี พ.ศ. 2531 ได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 208 ฉบับ ไปยังประจำการซึ่ง เป็นศึกษานิเทศก์สำนักงานการ
ประถมศึกษาอำเภอในเขตการศึกษา 3 ได้รับกลับคืน 167 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.29 เครื่องมือชุดที่
2 เป็นแบบศึกษาเอกสาร แผนปฏิบัติการ และรายงานผลการปฏิบัติงานตามโครงการปีงบประมาณ 2532
ด้วยการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 อำเภอ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. งานนิเทศการศึกษา งานที่ปฏิบัติมากที่สุดคือการปฏิบัติตามกระบวนการกรณีเขตการศึกษา ส่วน
จำนวนครั้งในการนิเทศไม่เป็นที่ไปตามเป้าหมายที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด
ปัญหาที่พบคือจำนวนศึกษานิเทศก์ไม่สัมพันธ์กับจำนวนโรงเรียนที่ออกไปนิเทศ ขาดสื่อ และเครื่องมือในการ
นิเทศ
2. งานพัฒนาการเรียนการสอน งานที่ปฏิบัติมากที่สุดคือการประชุม อบรม สัมมนา ส่วนการผลิต
เอกสารทางวิชาการปฏิบัติได้น้อย ปัญหาที่พบคือขาดงบประมาณในการจัดประชุม อบรม สัมมนา และการ
ผลิตเอกสารทางวิชาการ
3. งานวิเคราะห์วิจัยและประเมินผล งานที่ปฏิบัติมากที่สุดคือการประเมินคุณภาพระดับประเทศ
และใช้มาตรฐานทางการศึกษาในการนิเทศโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน ส่วนงานด้านงานวิจัยทางการศึกษา
ปฏิบัติได้น้อย ปัญหาที่พบคือไม่มีงบประมาณ และขาดคู่มือเอกสารการวิจัย
4. งานนโยบายและแผน งานที่ปฏิบัติมากที่สุดคือการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และการจัดทำ
นโยบาย ปัญหาที่พบคืองานนโยบายและแผนเป็นงานธุรการมากกว่างานวิชาการ และสิ้นตอนมากมายใน
การปฏิบัติ
5. งานบริการทางการศึกษา งานที่ปฏิบัติมากที่สุดคือนิเทศศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ด้วยวิธีการ
สังเกต แนะนำ และพบปะเป็นรายบุคคล ส่วนงานแนะแนวในโรงเรียนปฏิบัติได้น้อยที่สุด
6. งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ยังต้องปฏิบัติงานซึ่งเป็นลักษณะงานธุรการ
ตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2524

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติกร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

NORONG HITAKOMATE : A STUDY OF STATES AND PROBLEMS OF SUPERVISORS' PERFORMANCE IN THE DISTRICT PRIMARY EDUCATION OFFICES, EDUCATIONAL REGION THERR. THESIS ADVISOR : MR.SWAT CHONGKOL, 193 PP. ISBN 974-577-503-7

The purpose of this research was to study states and problems of supervisor's performance in the district primary education offices in educational region III. Two types of instrument were used. First, the questionnaires were used to investigate states and problems of performance concerning supervision, follow up and evaluation of educational output during B.E. 2531. Two hundred and eight copies were accounted 80.29% were returned. Secondly, documentation study for which operation Plan and project reports during 2532 fiscal year were analyzed from 15 districts selected by random sampling. Frequency count and percentage were used for data analysis.

Findings were as follows:

- 1) Supervisory task performance complied with supervisory process was done most. Supervisory trips were not up to the target set by the Office of National Primary Education Commission. Problems found most were the number of supervisor was not properly balanced with schools visited, shortages of instructional aids and supervisory instruments
- 2) Instructional development: in-service training and seminar were done most while instructional aids were least performed. Problems found were inadequacy of budget for arranging meeting, in-service training, seminar, as well as academic paper production.
- 3) Research and evaluation: national quality assessment, and supervision in order to raise school clusters were done most while research activity was performed least. Problems found were budget inadequacy and shortages of research manuals.
- 4) Policy and planning: preparation of operation plan, and district educational policy formulation were done most. Problems found was that policy and planning preparation was routine not technical work. In addition too many steps were applied for such kind of work.
- 5) Educational services performance done most was supervision given to school-cluster resource centres in terms of observation, advice, and individual meeting. Promotes of guidance in school was done least.
- 6) Jobs assigned by immediate superior were routine in accordance of Regulation Concerning District Supervisor Under The Office of National Preprary Education Commission B.E. 2524.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์และศึกษานานาชาติ
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อผู้จัดทำ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ สวัสดิ์ จงกล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทพนาธิย รองคณบดีตราจารย์ วิจิตร ภัคธีรัตน์ ผู้ช่วยคณบดีตราจารย์ อยู่ชาติ เสงฆฉลาด อาจารย์ จริญญา เอกอินทร์ อาจารย์ เตือนใจ แก้วโสภาล อาจารย์ บุญชู สมน้ำเสียง อาจารย์ ปัญญา แก้วกีบур อาจารย์ อธิวัฒน์ พรหมศิริ และ อาจารย์ บุญเลิศ แนวคำปา ที่ได้กรุณาตรวจ แก้ไขเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ วิจิตร อนุวัฒน์จู้ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด นครศรีธรรมราช และ อาจารย์ เล็ก โสภณจันทร์ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหัวไทร ที่ได้ให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ณรงค์ พิตโกเมธ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	หน้า ๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๕
กิตติกรรมประกาศ.....	๖
สารบัญตาราง.....	๗

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
2 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ความหมายของกรณีศึกษาคณะศึกษาศาสตร์.....	13
หลักการนิเทศศึกษาศาสตร์.....	14
หน้าที่และงานของศึกษานิเทศก์.....	17
หน้าที่และภารกิจของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษา.....	17
อำเภอ.....	22
ปัญหาในการปฏิบัติงาน.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	51
ประชากร.....	51
กลุ่มตัวอย่างประชากร.....	51

การล้ร้าง เครื่องมือ.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	55
4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบ สอบถาม.....	57
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของ ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ.....	60
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ที่เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของ ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ.....	103
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์โครงการซึ่งงานนิเทศการศึกษา รับผิดชอบตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2532.....	115
ตอนที่ 5 การวิเคราะห์รายงานผลการปฏิบัติงานตาม โครงการ ซึ่งงานนิเทศการศึกษารับผิดชอบ ใน แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2532.....	124
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	127
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	127
วิธีดำเนินการวิจัย.....	127
สรุปผลการวิจัย.....	128
อภิปรายผลการวิจัย.....	137
ข้อเสนอแนะ.....	145
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	147
รายการอ้างอิง.....	148
ภาคผนวก.....	154
ประวัติผู้เขียน.....	193

ลําดับรายการ

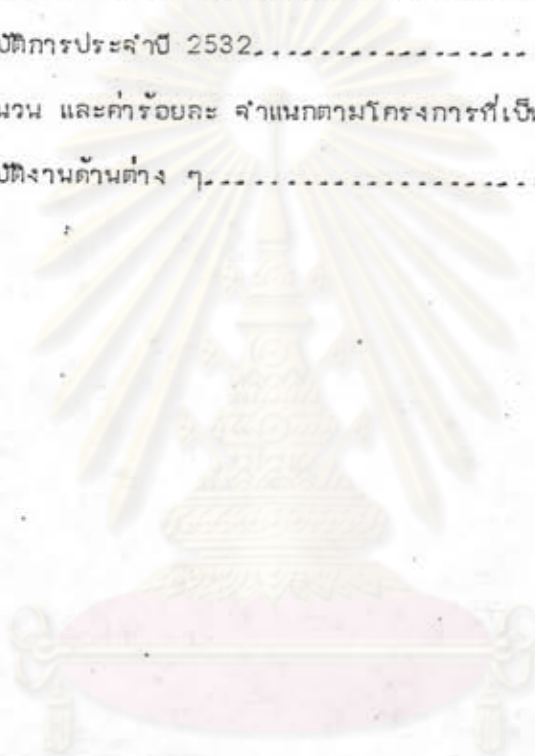
ตารางที่	หน้า
1	ข้อมูลเกี่ยวกับ สํานักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประเภท 1 เพื่อศึกษา เอกสารในการวิจัย..... 52
2	จำนวน และค่าร้อยละแบบลําดับที่ลิ่ง ไปและได้รับกลับคืน..... 55
3	จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบลําดับตาม เพศ อายุ ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ภูมิภาคการศึกษา และงานที่รับผิดชอบ..... 57
4	รายการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์สํานักงาน การประถมศึกษาอำเภอ..... 60
5	รายการปฏิบัติงานพัฒนาการเรียนการสอน ของศึกษานิเทศก์ สํานักงานการประถมศึกษาอำเภอ..... 74
6	รายการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ วิจัย และประเมินผล ของศึกษา นิเทศก์สํานักงานการประถมศึกษาอำเภอ..... 82
7	รายการปฏิบัติงานนโยบายและแผน ของศึกษานิเทศก์สํานักงาน การประถมศึกษาอำเภอ..... 89
8	รายการปฏิบัติงานบริการทางการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ สํานักงานการประถมศึกษาอำเภอ..... 95
9	จำนวน และค่าร้อยละเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานนิเทศ การศึกษา ของศึกษานิเทศก์สํานักงานการประถมศึกษาอำเภอ..... 103
10	จำนวน และค่าร้อยละเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานพัฒนา การเรียนการสอน ของศึกษานิเทศก์สํานักงานการประถมศึกษา อำเภอ..... 106
11	จำนวน และค่าร้อยละเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานวิเคราะห์ วิจัย และประเมินผล ของศึกษานิเทศก์สํานักงานการประถม ศึกษาอำเภอ..... 108

ตารางที่ (ต่อ)

หน้า

12	จำนวน และค่าร้อยละเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานนโยบาย และแผน ของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ.....	110
13	จำนวน และค่าร้อยละเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานบริการ ทางการศึกษา ของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ.....	112
14	จำนวน และร้อยละของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/ กิ่งอำเภอ จำนวนตามรายการเอกสารที่ใช้ศึกษาการปฏิบัติงาน ของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 3	115
15	จำนวน และค่าร้อยละของโครงการที่งานนิเทศการศึกษา รับผิดชอบ จำนวนตามภารกิจของศึกษานิเทศก์สำนักงานการ ประถมศึกษาทั้ง 6 งาน ที่ได้รับจากการศึกษาแผนปฏิบัติการ ประจำปี 2532.....	116
16	จำนวน และค่าร้อยละของโครงการที่งานนิเทศการศึกษา รับผิดชอบ จำนวนตามลักษณะการศึกษาค้นคว้าในการดำเนินงาน ตามโครงการ.....	117
17	จำนวน และค่าร้อยละของโครงการที่งานนิเทศการศึกษา รับผิดชอบ จำนวนตามระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินงาน.....	118
18	จำนวน และค่าร้อยละของโครงการที่งานนิเทศการศึกษา รับผิดชอบ จำนวนตามบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ.....	120
19	จำนวน และค่าร้อยละของโครงการที่งานนิเทศการศึกษา รับผิดชอบ จำนวนตามกิจกรรมของโครงการ.....	121
20	จำนวน และค่าร้อยละของโครงการ จำนวนตามแผนควบคุม กำกับ.....	122

21	จำนวน และค่าร้อยละของโครงการ ซึ่งงานนิเทศการศึกษา รับผิดชอบ จำแนกตามการประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการ และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ.....	124
22	จำนวนและค่าร้อยละของโครงการ จำแนกตามภารกิจของศึกษา นิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทั้ง 6 งาน ตามแผน ปฏิบัติการประจำปี 2532.....	124
23	จำนวน และค่าร้อยละ จำแนกตามโครงการที่เป็นปัญหาในการ ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ.....	125

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย